

2018-06-28
S2018/03927/JÄM (delvis)

Socialdepartementet

Linköpings universitet
581 83 Linköping

Uppdrag om att stärka barnhusens kompetens om hedersrelaterat våld och förtryck

Regeringens beslut

Regeringen ger Linköpings universitet i uppdrag att genomföra utbildningsinsatser om hedersrelaterat våld och förtryck och dess olika uttrycksformer barnnåttenskap, tvångsäktenskap och könsstymning för landets barnhusverksamheter. Inom ramen för uppdraget ska Linköpings universitet även samla in och sprida erfarenheter från barnhusverksamheternas utredningsarbete av hedersrelaterad brottslighet.

Linköpings universitet får för uppdragets genomförande använda 500 000 kronor under 2018 från utgiftsområde 13 anslaget 3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder, anslagsposten 12 Jämställdhetsinsatser efter regeringsbeslut. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet. Rekvisitionen ska lämnas senast den 1 december 2018. Medel som inte har utnyttjats ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2019. I samband med detta ska en ekonomisk redovisning lämnas till Kammarkollegiet.

I uppdraget ska synpunkter inhämtas från Länsstyrelsen i Östergötlands län, Jämställdhetsmyndigheten, Barnombudsmannen, Socialstyrelsen, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och Rättsmedicinalverket.

Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 17 maj 2020. En delredovisning ska lämnas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 30 april 2019.

Redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Den 16 november 2016 presenterade regeringen den jämställdhetspolitiska skrivelsen Makt, mål och myndighet – feministisk politik för en jämställd framtid (skr. 2016/17:10) samt en tioårig nationell strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Strategin ska bidra till att uppnå regeringens jämställdhetspolitiska delmål att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet. Strategins tillämpningsområde är därför alla former av fysiskt, psykiskt och sexuellt våld och hot om våld som riktas mot kvinnor och flickor, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck med skiftande uttryck såsom könsstympning och tvångsäktenskap (skr. 2016/17:10).

Regeringens barnrättspolitik utgår från barnets rättigheter såsom de uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Regeringen, tillsammans med riksdagen, har det övergripande ansvaret för barnkonventionens genomförande men det är arbetet på regional och lokal nivå som ytterst avgör hur väl Sverige lever upp till konventionens principer. Den verksamhet som bedrivs i kommuner och landsting/regioner samt vid myndigheter på lokal nivå har därmed en avgörande betydelse för att flickor och pojkar ska få sina rättigheter tillgodosedda. Våld mot barn utgör ett allvarligt hinder för barn att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Att motverka våld mot barn oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck är en prioriterad fråga för regeringen.

I juni 2015 beslutade regeringen att Linköpings universitet skulle få i uppdrag att samla och sprida kunskap om våld och övergrepp mot barn (S2012/00275/FST). Med anledning av beslutet inrättades Barnafrid – Nationellt kunskapscentrum vid universitetet. I Barnafrids uppdrag ingår bl.a. att främja tvärprofessionell kunskapsutveckling samt utveckla effektiva insatser för att skydda och stödja barn.

Barnahuset är samlingsnamnet på verksamheter där polis, åklagare, socialtjänst och hälso- och sjukvård samverkar i gemensamma lokaler i utredningsprocessen vid misstanke om vålds- eller sexualbrott mot barn. Målet för samverkan är att tillförsäkra barnen rättstrygghet, gott bemötande, stöd och skydd samt vid behov kris- och behandlingsinsatser. Barnhusen har tillkommit för att underlätta denna samverkan i utredningsprocesser vid misstanke om vålds- eller sexualbrott mot barn, med barnets behov i

centrum. Barn har inte samma möjlighet som vuxna att påtala brott och vet heller inte alltid att en handling är brottslig. Det gäller i än högre grad när förövaren är en person som står barnet nära. I utredningar med barn ska det rättsliga utredningsintresset vägas mot barnets intresse av skydd, omvårdnad och integritet. Utredningar gällande hedersrelaterat våld och förtryck, tvångsäktenskap och könsstypning kräver särskild kompetens för att tillgodose dessa intressen och samtidigt ha hög rättslig kvalitet. Flera myndigheter har utvecklat, och arbetar med att utveckla, vägledning och stöd för exempelvis polis, åklagare, socialsekreterare och hälso- och sjukvården för att förbättra verksamheternas dagliga arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive tvångsäktenskap och könsstypning. Även andra aktörer som exempelvis Amelprojektet vid Södersjukhuset bedriver ett utvecklingsarbete som kan vara en resurs i barnahusverksamheternas arbete. Tvärprofessionell kunskapsutveckling med fokus på hur detta stöd, och annan relevant kunskap om hedersrelaterad brottslighet, kan bidra till att stärka samverkan, förbättra bemötande och bidra till ett rättssäkert utredningsarbete inom ramen för barnahusens ordinarie verksamhet är dock ett mycket viktigt arbete.

Kompetensförsörjning i form av nationella satsningar är något som barnahusverksamheterna själva efterfrågar. Barnafriid – Nationellt kunskapscentrum håller i ett nätverk för landets barnahus och står för en stor del av deras kompetensförsörjning. Linköpings universitet har även ett pågående uppdrag att utvärdera barnahusverksamheterna i Sverige i syfte att främja ett kvalitativt och likvärdigt bemötande för brottsutsatta barn, oavsett bostadsort (S2018/00212/FST).

Detta uppdrag kompletterar Linköpings universitet pågående utvärderingsuppdrag med särskilt fokus på att säkerställa kvaliteten och ett likvärdigt bemötande av flickor och pojkar utsatta för hedersrelaterad brottslighet. Syftet med uppdraget är att stärka barnhusverksamheternas kompetens i utredningsarbete vid misstanke om hedersrelaterad brottslighet.

Detta beslut gäller medel för 2018.

På regeringens vägnar

Lena Hallengren

Frida Hansson

Kopia till

Kammarkollegiet
Statsrådsberedningen/Internredovisningen
Finansdepartementet/Ba
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/Ek
Uppsala universitet
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Jämställdhetsmyndigheten
Barnombudsmannen
Socialstyrelsen
Polismyndigheten
Åklagarmyndigheten
Rättsmedicinalverket
U.h. S/SAM